



Brüsszel, 2025. június 4.
(OR. en)

9494/25

ASILE 47
JAI 694
MIGR 195
COEST 421

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. június 4.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 649 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK Kiszámítható és közös európai út az EU-ban tartózkodó ukránok számára

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 649 final.

Melléklet: COM(2025) 649 final



Brüsszel, 2025.6.4.
COM(2025) 649 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Kiszámítható és közös európai út az EU-ban tartózkodó ukránok számára

Kiszámítható és közös európai út az EU-ban tartózkodó ukránok számára

1. BEVEZETÉS

Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának kezdete óta az Európai Unió megingathatatlan támogatást nyújtott politikai, humanitárius, katonai és diplomáciai segítségnyújtása révén, valamint azáltal, hogy Ukrajna legnagyobb pénzügyi adományozója¹. Ezzel párhuzamosan az EU súlyos és példa nélküli szankciókat vezetett be Oroszországgal és az Oroszország háborús erőfeszítéseiben bűnrészesekkel szemben². A tagállamok és polgáraik határozott szolidaritásukat fejezték ki Ukrajnával és a háború elől menekülő emberekkel szemben azáltal, hogy azonnali védelmet és támogatást nyújtottak számukra, beleértve a szálláshoz, az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz és a foglalkoztatáshoz való hozzáférést. Ennek eredményeképpen a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező emberek milliói leltek biztonságra, menedékre és lehetőségekre EU-szerte.

Az átmeneti védelemről szóló irányelv³ aktiválása közös uniós megközelítést írt elő, amely kiszámíthatóságot és jogbiztonságot nyújt mind az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, mind a tagállamok számára. Az irányelv azonnali védelmet nyújtott, ugyanakkor megakadályozta, hogy a már amúgy is túlterhelt nemzeti menekültügyi rendszerekre további nyomás nehezedjen. A jelenleg 2026 márciusáig érvényben lévő átmeneti védelem ezért hatékony és arányos válasznak bizonyult a kivételes körülményekre.

Mivel az ukrajnai helyzet továbbra is bizonytalan, a Bizottság elkötelezett amellett, hogy továbbra is töretlenül támogassa az országot és népét. Az átmeneti védelemben részesülő személyek közül sokan a nyelvtanulás, a foglalkoztatás, az oktatás és nem utolsósorban gyermekeik integrációja révén szoros kapcsolatokat építettek ki a befogadó társadalmakkal az EU-ban.

A tagállamok közötti kiegyensúlyozott felelősségmegosztás biztosításához elengedhetetlen, hogy az EU továbbra is közös megközelítést alkalmazzon. A tagállamokkal a Tanács lengyel elnökségének irányítása alatt folytatott szoros konzultációkat követően és az ukrán kormány véleményét szem előtt tartva ezért további egy évvel meg kell hosszabbítani az átmeneti védelmet, felkészülve eközben arra, hogy stabilabb és hosszabb távú perspektívát kínáljunk az átmeneti védelemben részesülő személyeknek, beleértve az Ukrajnába való biztonságos, önkéntes és méltóságteljes visszatérés támogatását.

Ukrajna gazdasági szempontból igencsak ígéretes, és helyreállítása és a hosszú távú fejlődése tekintetében az ország egyre inkább a saját polgárainak támogatására fog támaszkodni az újjáépítés előmozdítása és jövőjének alakítása érdekében. Ukrajnának szüksége van arra, hogy állampolgárai – mint közösségeik létfontosságú tagjai – hazatérjenek, és magukkal hozzák a mindennapi élet és a társadalmi kohézió helyreállításához szükséges erőt, tapasztalatot és rezilienciát. Olyan közös megközelítésre van szükség, amely kiszámíthatóságot és stabilitást nyújt, és biztosítja a tagállamokra gyakorolt kiegyensúlyozott hatást. Ennek elegendő időt kell biztosítani az átmeneti védelemben részesülő személyek számára ahhoz, hogy olyan egyéb jogállásokra térjenek át, amelyek jobban tükrözik tényleges helyzetüket, például

¹ [Uniós segítségnyújtás Ukrajnának – Európai Bizottság.](#)

² [Az Ukrajna elleni orosz katonai agressziót követően elfogadott szankciók – Európai Bizottság.](#)

³ A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről, L 212/12., 2001.8.7.

munkavállalási, tanulmányi vagy családi okokat tükröző jogállásokra, valamint támogatnia kell azokat, akik vissza kívánnak térni Ukrajnába.

Ez a közlemény közös európai utat határoz meg az EU-ban ma jelen lévő ukránok jövője számára. A javaslatot az átmeneti védelem meghosszabbításáról szóló tanácsi végrehajtási határozatra, továbbá az átmeneti védelemből való zökkenőmentes és jól összehangolt átmenet előkészítésére, valamint az Ukrajnába hazatérni kívánók támogatására irányuló intézkedéseket felvázoló tanácsi ajánlásra irányuló javaslatok kísérik.

2. ÁTMENETI VÉDELEM

Az átmeneti védelemben részesülő személyek becsült száma⁴ az EU+-ban⁵ meghaladja a 4,4 milliót⁶, és további emberek érkeznek.

2025 első három hónapjában közel 142 000, átmeneti védelmet megadó határozatot adtak ki az EU+-ban, ami havi átlagban mintegy 47 000⁷ határozatot jelent. A tagállamokból mintegy 800 000⁸ ember tért vissza Ukrajnába, a jelenlegi mozgások azonban többnyire ingamozgást takarnak. Az ukránok által az EU-ban benyújtott menedékjog iránti kérelmek⁹ száma 2024-ben elérte a közel 27 000-et, 87 %-os elismerési aránnyal. 2025 első hónapjaiban tovább nőtt a kérelmek száma: 2025 januárja és februárja között közel 6 000 ukrán menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be az EU-ban¹⁰.

Az átmeneti védelemről szóló irányelv továbbra is szilárd jogi keretet biztosít ahhoz, hogy az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek milliói számára azonos, harmonizált védelmi normákat biztosítson. A jelenlegi ingatag és bizonytalan ukrajnai helyzet azt mutatja, hogy Ukrajna nagy részén jelenleg nem léteznek biztonságos és tartós feltételek azok számára, akik vissza kívánnak térni. Az UNHCR úgy ítéli meg, hogy az átmeneti védelemben részesülő személyek többsége nem valószínű, hogy rövid távon önkéntesen visszatér, elsősorban a folyamatos biztonsági és védelmi aggályok miatt, ugyanakkor az esetleges tüzszünet stabilitásával kapcsolatos aggodalmaiknak is hangot adnak. Ezért fontos, hogy az EU kiálljon azon kötelezettségvállalása mellett, hogy a szolidaritás, az emberség és az emberi jogok tiszteletben tartásának értékei alapján ameddig csak szükséges, segítséget nyújt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek. A Bizottság ezért **tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot** terjeszt elő **az átmeneti védelem** további egy évvel, 2027. március 4-ig történő **meghosszabbításáról**.

Mivel az EU továbbra is biztosítani fogja az átmeneti védelmet és az abból eredő jogokat, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeket biztosítani kell arról, hogy a nemzetközi védelem kérelmezése nem szükséges és nem is kötelező. Amennyiben az átmeneti védelemben részesülő személyek számára egyértelmű feltételeket és jogbiztonságot biztosítunk, valamint ha arra ösztönözzük az embereket, hogy más, a tényleges helyzetüket

⁴ [Eurostat | Adatok](#).

⁵ Uniós tagállamok, Izland, Liechtenstein, Norvégia, Svájc.

⁶ 2025 márciusában a legtöbb átmeneti védelmet élvező személyt fogadó tagállam Németország (1 184 890), Lengyelország (997 120), a Cseh Köztársaság (365 055), Spanyolország (233 825), Olaszország (165 225) és Románia (182 835) volt. Ha csak az uniós tagállamokat nézzük, az átmeneti védelemben részesülők száma közel 4,3 millió.

⁷ -21 % a 2024 első három hónapjában rögzített havi átlaghoz képest, és -24 % a 2024 egészére vonatkozó havi átlaghoz képest. [Eurostat | Adatok](#).

⁸ [IOM DTM Ukraine — Returns Report — General Population Survey Round 20 \(April 2025\)](#) (IOM DTM Ukrajna – Jelentés a visszatérésekről – Normálpopulációs vizsgálat, 20. kör (2025. április)).

⁹ [Eurostat | Adatok](#).

¹⁰ +86 % 2024 azonos időszakához képest; [Eurostat | Adatok](#).

jobban tükröző jogállásokra térjenek át, elkerülhetjük a nemzeti menekültügyi rendszerekre nehezedő további nyomást.

Az irányelv aktiválása óta eltelt három évben az átmeneti védelem biztosításának szükségessége, valamint annak lehetősége, hogy a személyek a választásuk szerinti tagállamban részesüljenek átmeneti védelemben, egyenlőtlenül hatott a tagállamok befogadórendszereire. Ezt a hatást egyes esetekben tovább súlyosbította az a nyomás, hogy egyszerre kellett megbirkózni a nagyszámú, menedékjog iránti kérelemmel, valamint olyan gyakorlati kérdésekkel, mint például a lakhatás. Fontos, hogy a jövőben folytatódjon a tagállamok erőfeszítései közötti nagyobb egyensúly biztosítására irányuló munka.

A tagállamoknak különösen el kell utasítaniuk az olyan személyek tartózkodási engedély iránti kérelmét, akik már kaptak átmeneti védelmet biztosító tartózkodási engedélyt egy másik tagállamban, és ezen az alapon már átmeneti védelemben részesülnek¹¹. Ez segíthet elkerülni az átmeneti védelem céljából történő többszörös nyilvántartásba vételt, és biztosíthatja, hogy az ilyen védelemhez kapcsolódó jogokat egy időben csak egy tagállamban élvezzék.

3. HOSSZÚ TÁVÚ PERSPEKTÍVA ÉS TÁMOGATÁS NYÚJTÁSA AZ UKRÁNOKNAK VÁLASZTÁSAIKBAN

Ukrajnának minden eddiginél nagyobb szüksége van népére, a társadalom szövetének helyreállítása, valamint gazdaságának és infrastruktúrájának újjáépítése érdekében. Ugyanakkor a lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukránok közül sokan új életet építenek fel az EU-n belül. Ukrajna aktívan dolgozik azon, hogy uniós támogatással kedvező feltételeket teremtsen polgárai és lakosai biztonságos visszatéréséhez, egyrészt ösztönzők, másrészt a külföldön élő ukránok megszólítása révén. Eközben a munkaerőpiachoz és az oktatáshoz való, a tagállamok által biztosított hozzáférés nemcsak azok számára jár előnyökkel, akik jogosultak arra és úgy döntenek, hogy az EU-ban maradnak, hanem azok számára is, akik haza kívánnak térni. A stabilabb és hosszabb távú perspektíva biztosítása érdekében a Bizottság elkötelezett amellett, hogy támogassa a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező embereket abban, hogy megalapozott döntéseket hozzanak a jövőjükéről.

3.1. A tagállamok támogatása a lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukránok EU-n belüli befogadása kapcsán

A lakhatás, az egészségügyi ellátás és a szociális segítségnyújtás mellett a foglalkoztatás és az oktatás is központi helyet foglal el azon jogok között, amelyeket az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek élveznek az EU-ban. A munkaerőpiachoz és az oktatáshoz az uniós polgárokéval azonos feltételek mellett való hozzáférés biztosítására irányuló erőfeszítések a jövőben előnyökkel járnak mind azok számára, akik jogosultak arra és úgy döntenek, hogy az EU-ban maradnak, mind pedig azok számára, akik hazatérnek.

A **munkaerőpiachoz** való hozzáférés jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek megtalálják helyüket a befogadó társadalmakban, és pozitívan járult hozzá a helyi közösségekhez. A készségek elvesztésének megakadályozására irányuló munkát az európai képesítést szerzett, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek segítségével kombinálták, hogy megfelelő munkát találjanak Ukrajnában. Az uniós szintű kezdeményezések és finanszírozás támogatják a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek uniós munkaerőpiaci integrációjára irányuló tagállami erőfeszítéseket¹². Az állami foglalkoztatási szolgálatok kulcsszerepet játszanak az aktív munkaerőpiaci szakpolitikákban, hogy a lehető legjobban hasznosítsák az

¹¹ Lásd e a tekintetben a C-753/23. sz. ügyben hozott ítélet 30. pontját.

¹² Lásd: [A Bizottság közleménye Iránymutatás az Oroszország Ukrajna ellen folytatott agressziós háborúja elől menekülők munkaerőpiachoz, szakképzéshez és felnőttképzéshez való hozzáféréséről.](#)

álláskereső készségeit, biztosítsák a kereslet és a kínálat találkozását a munkaerőpiacon, valamint a bevált gyakorlatok és információk cseréjét. Az európai képesítési keretrendszer és az ukrán nemzeti képesítési keretrendszer 2023-ban elvégzett összehasonlítása hozzájárul az uniós munkaerőpiacba történő zökkenőmentesebb integrációhoz. A Bizottság egy webalapú uniós tehetségbázis kísérleti projektet¹³ is indított annak érdekében, hogy segítsen a lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukrán álláskeresőket összepárosítani az uniós munkáltatók által közzétett állásajánlatokkal. Az Euraxess, az EU kutatási és innovációs foglalkoztatási platformja az ERA4Ukraine kezdeményezés keretében konkrét munkalehetőségeket kínál ukrán kutatók számára, többek között az Európai Kutatási Tanács csoportjaiban.

2025 márciusában 1,3 millió Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült kiskorú¹⁴ részesült átmeneti védelemben, köztük 840 000 iskolaköteles korú **gyermek**¹⁵. A becslések szerint a kisgyermekkorú neveléstől és gondozástól a felső középfokú oktatásig EU-szerte 700 000-en vannak beiratkozva a helyi iskolákba¹⁶. Az európai oktatási térség stratégiai keretének támogatásával az EU szakpolitikai iránymutatással, társaktól való tanulással, online platformokkal, finanszírozással – nevezetesen az Erasmus+ programmal – és adatgyűjtéssel, valamint a bevált gyakorlatok cseréjével támogatja a tagállamokat. Az ukrán nyelvel és kultúrával való kapcsolatok fenntartása segíteni fogja az ukrán oktatási rendszerbe való visszailleszkedést. A kulturális élethez való hozzáférés különösen az érzelmi jóllétet is támogatja, a Kreatív Európa által nyújtott támogatás célja pedig a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek társadalmi és kulturális integrációjának megkönnyítése. A Bizottság és Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma közötti 2023. évi oktatási együttműködési megállapodás kifejezetten ösztönzi a fogadó országok iskoláiba való beiratkozást és az egyetemi képzések kölcsönös elismerését. Az ukrán kormány már hozott intézkedéseket annak érdekében, hogy az Ukrajnába való visszatéréskor biztosítsa a képzések könnyű elismerését.

Az EU **uniós finanszírozással** támogatja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeket befogadó tagállamokat, különösen a vonatkozó belügyi alapok és a kohéziós politikából származó finanszírozás keretében¹⁷. Ezek a finanszírozási lehetőségek rugalmasságot biztosítanak a sajátos nemzeti körülmények és pénzügyi igények figyelembevételéhez, többek között az átmeneti védelemben részesülő személyek integrációja tekintetében. A kohéziós politika 13,6 milliárd EUR összegű további likviditást biztosított az Ukrajnából érkezőket befogadó tagállamok számára, és további 1,4 milliárd EUR-t csoportosított át a meglévő finanszírozási programokon belül, hogy közvetlen támogatást nyújtsanak a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek. Az EU 2027 végéig további 3 milliárd EUR-t bocsát rendelkezésre a tagállamok támogatására a migrációs és menekültügyi paktum végrehajtásában, valamint az átmeneti védelmet élvező személyek ellátásában. Emellett a tagállami programok féldős felülvizsgálatából mintegy 1 milliárd EUR-t bocsátanak rendelkezésre ugyanezen időszakokra a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA) vonatkozó prioritásainak kezelésére, beleértve az átmeneti védelemben részesülő személyek fogadását is.

3.2. Az egységközpontok (Unity Hubs) létrehozásának támogatása

¹³ [Uniós tehetségbázis kísérleti projekt.](#)

¹⁴ [Eurostat | Adatok.](#)

¹⁵ Az iskolaköteles korban lévő gyermekek számára vonatkozó becslés a 2023. évi Oktatási és Képzési Figyelőn alapul: [Oktatás és képzés 2023 – Az Európai Unió Kiadóhivatala.](#)

¹⁶ [The inclusion of displaced children from Ukraine in EU education systems](#) (Az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek befogadása az EU oktatási rendszereibe).

¹⁷ Az Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépés, az úgynevezett „CARE” csomag (CARE, CARE-plus és Fast-CARE).

Az ukrán nemzeti egység minisztere arra irányuló kezdeményezését követően, hogy olyan központok jöjjenek létre az EU-ban, amelyek hozzájárulhatnak a külföldön élő ukránokkal való kapcsolat fenntartásához, néhány tagállam felkarolta ezt az elképzelést, és jelenleg az egységközpontok saját területükön történő létrehozásán dolgozik. Az egységközpontok tájékoztatást és tanácsadást nyújtanak, valamint beadványokat készítenek a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek. Az Ukrajnába visszatérni kívánók visszatérésének elősegítése mellett ez támogathatja a maradni kívánóknak a befogadó társadalmakba és a munkaerőpiacra való beilleszkedését is készségeik jobb fejlesztésével és felhasználásával.

Az egységközpontok finanszírozásának elősegítése érdekében a tagállamok igénybe vehetik a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA) programját. A nemzetközi szervezetek, például az UNHCR, az IOM és az ICMPD pontos és független tájékoztatás és tanácsadás biztosítása révén szintén támogathatják az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeket abban, hogy megalapozott, önkéntes döntést hozzanak arról, hogy a fogadó országban maradnak vagy visszatérnek Ukrajnába. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy használják ki az e szervezetek által kínált ismereteket, kapacitásokat és hálózatokat, valamint a partnerországok által kínált támogatást annak érdekében, hogy a lehető legjobban ki tudják használni az Egységközpontokban rejlő lehetőségeket.

Az Egységközpontok létrehozásának támogatása érdekében a Bizottság ki fog nevezni egy, az EU-ban tartózkodó ukránokkal foglalkozó különmegbízottat, akinek feladata lesz a tagállamok nemzeti képviselőivel, az információs szolgáltatásokat és visszatérési tanácsadást nyújtó nemzetközi szervezetekkel – nevezetesen az UNHCR-rel, az IOM-mel és az ICMPD-vel –, valamint az Ukrán Nemzeti Egység Minisztériumával való koordináció. Az „Ukrajna” szolidaritási platform¹⁸ szakértői szintű koordinációs fórumként is szolgál majd. A platformban a Bizottság, a tagállamok, a nemzetközi szervezetek, valamint az ukrán hatóságok vesznek részt. A Bizottság a szolidaritási platformon keresztül elő fogja segíteni az információcserét és a támogatási intézkedések koordinálását is, a hitelesség és a következetesség biztosítása érdekében áttekintést nyújtva a tagállamok között nyújtott támogatásról. Célja, hogy észszerűsítse a különböző érdekelt felek erőfeszítéseit, és felhívja a figyelmet arra, hogy fontos segíteni az ukrán helyi közösségeket abban, hogy készen álljanak a visszatérésre. A támogatás helyi közösségekre való összpontosítása erősíteni fogja a társadalmi kohéziót Ukrajnában. A Bizottság továbbra is összefogja az Egységközpontok hatékony működőképessé tételéhez szükséges technikai és szakpolitikai szakértelmet, valamint ösztönözni fogja az ukrán hatóságok megfelelő intézkedéseit.

Ukrajnában az Egységközpontok partnere a Nemzeti Egységügynökség lesz, amely az Ukrán Nemzeti Egység Minisztériumának kulcsfontosságú végrehajtó szerve. Az Ügynökség támogatni fogja az Egységközpontok létrehozását az EU-ban, és elő fogja segíteni a nemzeti kohézió megerősítését, az ukrán közösséggel való kulturális és polgári kapcsolatok előmozdítását, valamint az önkéntes visszatérésre és a visszailleszkedésre irányuló erőfeszítések támogatását célzó szélesebb körű kezdeményezéseket.

A Bizottság emellett célzott technikai támogatást nyújt az újonnan létrehozott Nemzeti Egység Minisztériumának. Ez növelni fogja az Egységközpontok, valamint a hazatérők számára Ukrajnában nyújtott szolgáltatások létrehozására, valamint az érintett irodákkal, például az állami foglalkoztatási szolgálatokkal való koordinációra irányuló kapacitását. A kezdeményezések átfogó koordinációjának javítása és annak biztosítása érdekében, hogy az információk a hazatérő népesség rendelkezésére álljanak, a Nemzeti Egység Minisztériuma

¹⁸ A szolidaritási platformot 2022 márciusában hozták létre, hogy biztosítsa az átmeneti védelemről szóló irányelv rendelkezéseinek végrehajtását. Hozzáadott értéke az Ukrajna elleni orosz agresszióra adott uniós válasz átfogó koordinálásában rejlik, mivel informális teret biztosít a kulcsfontosságú érdekelt felek operatív és szakpolitikai válaszainak gyors összehangolásához.

támogatásban fog részesülni a hazatérők számára fontos helyreállítási és reformprioritások megtervezéséhez és végrehajtásához, kiegészítve az uniós költségvetés-támogatást és a technikai segítségnyújtást, amelyek segítik Ukrajna helyreállítását és korszerűsítik a visszailleszkedéshez szükséges szolgáltatásokat, például a lakhatást, az oktatást és a foglalkoztatást.

3.3. Uniós támogatás az ukrainai visszailleszkedéshez

Ukrajna helyreállításának és újjáépítésének fő mozgatórugói az ukránok. A hazatérés lehetősége azonban nagymértékben függ az Ukrajnán belüli biztonsági és védelmi körülmények alakulásától, valamint attól, hogy az Ukrajnából vagy azon kívülről hazatérők hozzáférnek-e a megélhetéshez és a lakhatáshoz.

Bár a biztonság elengedhetetlen ahhoz, hogy az emberek hazatérhessenek, a jövőjüket is látniuk kell Ukrajnában – szükségük van egy helyre, ahol élhetnek, megfelelő infrastruktúrára, beleértve az alapvető és nélkülözhetetlen szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosító működő energetikai infrastruktúrát, valamint a minőségi oktatáshoz és munkalehetőségekhez való hozzáférésre. Ezek az uniós támogatás központi céljai. Az Ukrajnába való visszatérés támogatása során gondosan mérlegelni kell a társadalmi kohéziót is annak biztosítása érdekében, hogy az Ukrajnában maradt emberek és a visszatérő népesség szükségleteit egyaránt figyelembe vegyék.

A jól működő **ukrán munkaerőpiac** kulcsfontosságú lesz a humán tőke vonzása és megtartása, és ezáltal az ország újjáépítése, növekedése és társadalmi fejlődése szempontjából. A jó minőségű, tisztességes munkakörülményeket biztosító foglalkoztatási lehetőségek elengedhetetlenek lesznek a háború által súlyosan érintett munkaerő helyreállításához és az ukrainai élet javításához. Ukrajna az uniós csatlakozási folyamat részeként uniós támogatással korszerűsíti jogszabályait azzal a céllal, hogy összhangba hozza azokat az uniós vívmányokkal. A legfontosabb lépések közé tartozik az új munka törvénykönyvének kidolgozása, egy új foglalkoztatási stratégia kidolgozása, valamint a szakképzésről szóló új törvény véglegesítése, mivel ezek hozzájárulhatnak mind a szakképzett munkaerő hiányának, mind a strukturális munkaerőhiánynak a kezeléséhez. Ukrajnának az Európai Szociális Alap Plusz foglalkoztatásra és szociális innovációra (EaSI) vonatkozó ágában való részvétele¹⁹ lehetővé teszi az ukrán szervezetek számára, hogy részt vegyenek az uniós finanszírozású projektekre vonatkozó pályázati felhívásokban. Az Ukrajna és Németország által közösen vezetett „Skills Alliance for Ukraine” (Készségfejlesztési szövetség Ukrajnáért) elnevezésű kezdeményezés²⁰ szintén az Ukrajnából érkező emberek képzési lehetőségeit támogatja.

Ami a **finanszírozást** illeti, az Oroszország agressziós háborújának kezdete óta Ukrajnának nyújtott uniós támogatás eddig közel 148 milliárd EUR-t tett ki. Az **Ukrajna-terv**²¹, amely az **Ukrajna-eszköz**²² szerves részét képezi, kritikus reformokat és beruházásokat vázol fel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek hazatéréséhez szükséges megfelelő feltételek

¹⁹ Jelenleg folynak a tárgyalások arról, hogy Ukrajna csatlakozzon a foglalkoztatásra és szociális innovációra (EaSI) vonatkozó ághoz.

²⁰ A Bizottság megfigyelőként részt vesz a készségfejlesztési szövetség munkacsoportjaiban. Ebben világszerte több mint 70 szervezet vesz részt.

²¹ Az Ukrajna-terv Ukrajna 2024–2027-es időszakra szóló reform- és beruházási stratégiája, amely megnyitja az utat az Ukrajna-eszköz keretében történő rendszeres, negyedéves kifizetések előtt, feltéve, hogy Ukrajna teljesíti az előzetesen elfogadott követelményeket. Magában foglalja többek között a humán tőkére összpontosító reformokat, például a demográfiai stratégiát, a foglalkoztatási stratégiát, az oktatás és az egészségügy javítását stb.

²² Az Ukrajna-eszköz kulcsfontosságú eszköz az Oroszország agressziós háborúja nyomán Ukrajna előtt álló sokrétű kihívások kezelésére irányuló uniós stratégiában. Ez a 2024. március 1-jén hatályba lépett és a 2024–2027-es évekre kiterjedő célzott támogatási mechanizmus legfeljebb 50 milliárd EUR összegű pénzügyi támogatást nyújt.

előmozdítása érdekében. A terv kiszámítható pénzáramlást biztosít Ukrajnába, miközben a 2024–2027-es időszakban kulcsfontosságú reformokat ösztönöz. A reformok és beruházások többek között arra irányulnak, hogy segítsék az embereket az Ukrajnába való visszatérésben, és támogassák a hazájukba és munkaerőpiacukba való visszailleszkedést. Az Ukrajna-terv arra kötelezi Ukrainát, hogy beruházzon az oktatásba (2027-ig 650 millió EUR-t), az egészségügybe (2027-ig 400 millió EUR-t) és a szociális infrastruktúrába (2027-ig 350 millió EUR-t). Az Ukrajna-terv keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatás legalább 20 %-át – körülbelül 1 milliárd EUR-t – a szubnacionális hatóságok, különösen a helyi önkormányzatok szükségleteire különítik el.

Az **Ukrajna számára fenntartott beruházási keret**²³ döntő szerepet játszik a humán tőke megőrzésében és a visszatérés feltételeinek megteremtésében. Az oktatás, a lakhatás, az egészségügy, az ápolás-gondozás és a szociális védelem kiemelt ágazatok. A folyamatban lévő projektek támogatják a települési infrastruktúra helyreállítását, és segítik a háború által érintett vállalkozások finanszírozását. A 2025 márciusában elfogadott új beruházási programok támogatni fogják a lakhatási igényeket, a jövőbeli pályázati felhívások pedig magukban foglalják a kiszolgáltatott csoportok, köztük a hazatérők finanszírozáshoz és munkahelyekhez való hozzáférését.

A **rendkívüli bevételek akcelerációjával nyújtott hitelekre irányuló, a G7-ek általi kezdeményezésnek** (45 milliárd EUR) részeként az EU 18,1 milliárd EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatást nyújt Ukrajnának az ország sürgős pénzügyi szükségleteinek közvetlen költségvetési támogatásaként. Az EU és a G7-ek hiteleit az Orosz Központi Bank az EU-ban tartott, befagyasztott eszközeiből származó bevételekből kell visszafizetni.

Az Ukrajnában folyamatban lévő **technikai segítségnyújtási** projektek prioritásként kezelhetik a hazatérők visszailleszkedésének támogatását. Az EU olyan kezdeményezéseken keresztül nyújt támogatást, mint a Skills4Recovery²⁴, amely testre szabott szakképzési programokat támogat, valamint az EU4Business²⁵ kezdeményezés, amely magában foglalja a visszatérni kívánó kkv-k számára nyújtott tanácsadást vagy kapacitásépítést²⁶. Ezek a projektek, valamint a jövőbeli projektek támogathatják a Nemzeti Egység Minisztériumát, lehetővé téve az Ukrajnába visszatérő emberek számára, hogy vállalkozásokat alapítsanak, személyre szabott foglalkoztatási szolgáltatásokat kapjanak, és szakképzési programokban vegyenek részt.

Az uniós támogatás hozzájárult az ország rezilienciájához, és **segítette az embereket abban, hogy továbbra is Ukrajnában éljenek**. Az uniós polgári védelmi mechanizmus 6,5 millió ember áramszükségleteit támogatta, az Ukrajna-eszköz pedig a megsemmisített felszerelések javításához járult hozzá. Az EU humanitárius segítségnyújtása az ukrán lakosságnak nyújtott támogatást a menedék, a víz, a szanitáció és a higiénia, a védelem, az alapvető szükségletek,

²³ Az Ukrajna számára fenntartott beruházási keret (UIF) az 50 milliárd EUR összegű Ukrajna-eszköz része, amelynek célja, hogy állami és magánberuházásokat vonzzon Ukrajna helyreállítására és újjáépítésére. Összesen 9,3 milliárd EUR összegű pénzügyi eszközzel rendelkezik, amelyből 7,8 milliárd EUR hitelgarancia, 1,5 milliárd EUR pedig vegyes finanszírozás. Célja, hogy 40 milliárd EUR összegű beruházást mozgósítson a helyreállításra, az újjáépítésre és a korszerűsítésre.

²⁴ A Skills4Recovery együttes fellépést az EU, Németország, Lengyelország és Észtország finanszírozza. A programot a Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) és a Solidarity Fund PL (SFPL) hajítja végre. A Skills4Recovery-t a német kormány 2023-ban kezdeményezte.

²⁵ Az EU4Business egy keretkezdeményezés, amely a finanszírozáshoz és a vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása révén a keleti partnerség országaiban működő kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k) nyújtott valamennyi uniós támogatást magában foglalja.

²⁶ A támogatást helyi szinten terjesztik: A 24 regionális irodával rendelkező U-LEAD with Europe program olyan kapacitásfejlesztési intézkedéseket tartalmaz, amelyek az agressziós háború és a helyreállítás során az önkormányzati feladatok teljes körére kiterjednek.

az egészségügy, az aknák elleni fellépés és a szükséghelyzetben lévők oktatása területén, beleértve az iskolák rehabilitációját is. Az EU és a tagállamok több mint 370 iskolabuszt adományoztak, hogy segítsék a gyermekeket az iskolába járásban. Az Erasmus+ a háború kezdete óta több mint 1,5 millió tankönyv nyomtatását segítette elő, és kapacitásépítési projekteket támogat az oktatási, képzési, ifjúsági és sportágazatban, hogy megerősítse a magas színvonalú lehetőségek biztosítását az országban. Az ukrán kormány már hozott intézkedéseket annak érdekében, hogy az Ukrajnába való visszatéréskor biztosítsa a képesítések könnyű elismerését²⁷. Az ukrán kultúra és örökség megőrzése és helyreállítása elő fogja segíteni a visszatérők társadalmi-kulturális visszailleszkedését is.

Az EU-ban élő, lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukránok **átutalásai** olyan bevételi forrást jelentenek, amely támogathatja az ukrán gazdaságot és hozzájárulhat az ország újjáépítéséhez. 2024-ben az EU-ból származó hazautalások Ukrajna GDP-jének 3,26 %-át, azaz mintegy 5,6 milliárd EUR-t tettek ki az Ukrán Nemzeti Bank (NBU) adatai szerint. A Bizottság egyeztetett a pénzforgalmi ágazattal az olyan gyakorlatok előmozdítása érdekében, amelyek megfizethetőbbé és hozzáférhetőbbé teszik az átutalásokat, iránymutatást nyújtva az EU és Ukrajna valamennyi, a kormány ellenőrzése alatt álló terület közötti fizetések megkönnyítéséhez. A Bizottság továbbra is támogatja Ukrajna arra irányuló erőfeszítéseit, hogy előkészítse az egységes eurófizetési térség (SEPA) rendszereinek földrajzi hatályához való csatlakozás iránti kérelmét, ami tovább könnyítené a határokon átnyúló átutalásokat.

A mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségre vonatkozó kiemelt cselekvési tervben meghatározott, Ukrajna európai egységes piacba való szorosabb integrációját célzó intézkedések, valamint az Ukrajna-terv szerinti reformok képezik majd a fenntartható gazdasági növekedés és foglalkoztatási lehetőségek alapját olyan intézkedések révén, mint az üzleti környezet javítása. Az „egységes piaci autópálya” logikája alapján az Ukrajnával való összeköttetéseket is elő fogják mozdítani a kereskedelmi akadályok csökkentése, az összeköttetések növelése és a regionális gazdasági integráció fellendítése céljából.

4. AZ ÁTMENETI VÉDELEMBŐL VALÓ ZÖKKENŐMENTES ÉS ÖSSZEHANGOLT ÁTMENET ELŐKÉSZÍTÉSE

Az átmeneti védelem célja az volt, hogy azonnali segítséget nyújtson az Oroszország Ukrajna ellen folytatott agressziós háborúja elől menekülőknél. Az átmeneti védelemről szóló irányelv aktiválása továbbra is az Unió egységéről és az ukrán néppel való szolidaritásról tanúskodik.

Az átmeneti védelem azonban természeténél fogva ideiglenes. Egy jövőbeli időpontban, amikor a körülmények kellő bizonyosságot kínálnak az ukrán helyzettel kapcsolatban, és különösen arról, hogy biztonságos és tartós körülmények állnak fenn a visszatéréshez, az átmeneti védelmi keretre már nem lesz szükség. A tagállamoknak készen kell állniuk erre az időpontra.

2022 óta az EU az átmeneti védelem jogi keretét célzott fellépéssel ötvözte, hogy támogassa a tagállamokat az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek ellátásában, és segítse őket az uniós társadalmakba való befogadásukban. Tekintettel az elhúzódozó lakóhelyelhagyásra, valamint a jelenlegi helyzet nagyságrendjére és összetettségére, eljött az ideje egy testre szabottabb megközelítés kidolgozásának, amely jobban igazodik a jelenleg

²⁷ A 2025 márciusától hatályos jogszabályok előírják a külföldön szerzett tanulási eredmények elismerését, beleértve az informális oktatás, például az online tanfolyamok és szemináriumok keretében szerzett eredményeket is. Az ukrán hatóságok iránymutatást adtak ki az ukrán iskoláknak a külföldön elért tanulási eredmények értékeléséről is, biztosítva, hogy az EU-ban helyi iskolákba járó tanulók az Ukrajnába való visszatérésüket követően folytathassák tanulmányaikat.

átmeneti védelemben részesülő személyek helyzetéhez, és amelynek további célja a befogadó társadalmakra nehezedő nyomás enyhítése.

A Bizottság ezért **tanácsi ajánlásra irányuló javaslatot** terjeszt elő, amely meghatározza az uniós szinten összehangolt, a jövőre irányuló válasz alapvető elemeit, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára átmeneti intézkedések bevezetését.

4.1. Áttérés az átmeneti védelemtől más jogszerű tartózkodási jogállásokra

Az átmeneti védelemből való áttérés jogbiztonságot és hosszú távú kilátásokat biztosítana a kedvezményezettek számára. Az egyértelműbb hosszabb távú perspektíva meghatározásával elkerülhető lesz a már amúgy is túlterhelt nemzeti menekültügyi rendszerekre nehezedő további nyomás.

Az átmeneti védelemben részesülő személyek idővel a tagállamok társadalmi és gazdasági szövetének részévé váltak. A Bizottság ezért azt ajánlja a tagállamoknak, hogy tegyék lehetővé az átmeneti védelemben részesülő személyek számára, hogy **a nemzeti jog szerinti jogszerű tartózkodási jogállásokra**, különösen a foglalkoztatási, oktatási vagy családi okokkal összefüggő jogállásokra **térjenek át**. Ez lehetővé tenné az átmeneti védelemben részesülő személyek számára, hogy olyan stabilabb jogállást élvezzenek a fogadó tagállamban, amely jobban tükrözi tényleges helyzetüket.

A hatályos uniós jogszabályok alapján az átmeneti védelemben részesülő személyek nem jogosultak arra, hogy a **jogszerű migrációról szóló uniós irányelvekben meghatározott tartózkodási jogállásokat kérelmezzenek**. Annak érdekében, hogy támogassa az átmeneti védelemben részesülő személyeket abban, hogy megalapozott döntéseket hozzanak és alternatív lehetőségeket kapjanak, a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat – különösen azokban az esetekben, amikor a nemzeti jogállásokhoz való hozzáférés nem lehetséges –, hogy tegyék lehetővé az átmeneti védelemben részesülő és egyébként az uniós jog alapján más jogállásra jogosult személyek számára, hogy a kékkártya-irányelv, az összevont engedélyről szóló irányelv és a diákokról és kutatókról szóló irányelv²⁸ szerinti engedélyek kérelmezésével más jogállásokra térjenek át. Ezzel a tagállamok támogatnák az átmeneti védelemben részesülő személyek fenntartható beilleszkedését a fogadó országokban, beleértve a munkaerőpiacra történő integrációt is, és előmozdítanák készségeik hatékonyabb felhasználását.

4.2. Felkészülés az Ukrajnába való fokozatos visszatérésre és fenntartható visszailleszkedésre

Az EU-nak és tagállamainak készen kell állniuk arra, hogy támogassák azokat az embereket, akik most vagy a jövőben visszatérnek Ukrajnába. A Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket a megfelelő időben történő fokozatos és rendezett visszatérés és visszailleszkedés biztosítása érdekében, és Ukrajna szükségleteinek és kapacitásainak figyelembevételével. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és Ukrajnát, hogy teljes mértékben használják ki az uniós szinten már rendelkezésre álló eszközöket.

Azoknak, akik az Ukrajnába való hazatérést fontolgatják, lehetőséget kell kapniuk arra, hogy megalapozott döntéseket hozzanak. Annak biztosítása érdekében, hogy mindenki egyenlő

²⁸ Az (EU) 2021/1883 irányelv a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való beutazásának és tartózkodásának feltételeiről; a 2011/98/EU irányelv a harmadik országbeli állampolgárok valamely tagállam területén való tartózkodására és munkavállalására vonatkozó összevont engedélyre irányuló összevont kérelmezési eljárásról, valamint a harmadik országból származó, valamely tagállam területén jogszerűen tartózkodó munkavállalók közös jogairól; az (EU) 2016/801 irányelv a harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és a páros tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről (átdolgozás).

esélyekkel rendelkezzen, a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsanak rugalmas, de strukturált megközelítést **az Ukrajnába tett felderítő látogatásokhoz**. Ezek az utak segíthetnek az embereknek abban, hogy a hazatérés előtt tájékozódjanak családjukról, otthonukról vagy közösségük helyzetéről.

A hazatérni kívánók támogatása érdekében a Bizottság továbbá azt ajánlja a tagállamok számára, hogy gondosan dolgozzák ki az átmeneti védelemről szóló irányelv által engedélyezett **önkéntes visszatérési programjaikat**²⁹. Ezek gyakorlati segítséget jelentenének ahhoz, hogy az emberek biztonságosan és méltósággal hazatérhessenek. Ezeknek jól megtervezett programoknak kell lenniük, és azokat egyértelműen kommunikálni kell. Figyelembe kell venniük az ukrajnai helyzetet, a visszatérők szükségleteit és a helyi közösségekre gyakorolt hatást. Ezeknek a programoknak a társadalmi kohézió támogatására kell irányulniuk, és el kell kerülniük az Oroszország agressziós háborúja által már érintett közösségek megterhelését. Az egyes ügyek egyedi kezelésével járó adminisztratív terhek csökkentése érdekében a Bizottság azt ajánlja, hogy a tagállamok továbbra is biztosítsák az önkéntes visszatérési programokban részt vevő személyek számára az átmeneti védelemben részesülő személyekként megszerzett jogaik meghosszabbítását az Ukrajnába való visszatérésükig vagy az önkéntes távozásra vonatkozó programban előírt időszak végéig.

A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek biztonságos visszatérésének és visszailleszkedésének támogatására irányuló erőfeszítéseinknek biztosítaniuk kell, hogy mindenkit méltósággal és méltányosan kezeljenek. Egyes, átmeneti védelemben részesülő és az EU-ban élő személyek egyéni helyzete miatt előfordulhat, hogy sem más jogállásra való áttérésre, sem az Ukrajnába való visszatérésre nem jogosultak, kiszolgáltatottságuk miatt, valamint amiatt, hogy Ukrajna esetleg nem képes közvetlenül az átmeneti védelem lejárta után kielégíteni a szükségleteiket, például az orvosi kezelési terv alá tartozó személyek esetében. A Bizottság ezért azt ajánlja, hogy a tagállamok vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy ezek a kiszolgáltatott személyek egy átmeneti időszakban továbbra is jogszerűen tartózkodhassanak az EU-ban mindaddig, amíg visszatérésük meg nem valósítható.

Hasonlóképpen nem szabad megszakítani a gyermekek oktatását. Fontos biztosítani, hogy az iskolába járó kiskorú gyermekek családjukkal együtt stabil környezetben végezhesék tanulmányaikat. A tagállamok alkalmazhatják az átmeneti védelemről szóló irányelv azon szabályait, amelyek lehetővé teszik az olyan családok számára, amelyek kiskorú gyermekei iskolába járnak, hogy a szükséges ideig az EU-ban maradjanak, különösen akkor, ha az átmeneti védelem a tanév előtt ér véget.

4.3. Az információs szolgáltatás, a koordináció, a nyomon követés és az adatszere megerősítése

Alapvető fontosságú lesz az egyértelmű, pontos és naprakész tájékoztatás. Arra ösztönzik a tagállamokat, hogy hozzanak létre megfelelő kommunikációs eszközöket és csatornákat, beleértve a tájékoztató kampányokat is, miközben a párhuzamosságok elkerülése érdekében megfelelően használják ki a meglévő eszközöket, és használják az Egységközpontokat, amennyiben vannak ilyenek, valamint vonják be a nemzetközi szervezeteket.

Míg az Eurostat elkészíti az átmeneti védelemről szóló hivatalos európai statisztikákat, az operatív célú, időszerű helyzetkép biztosítása megköveteli a tagállamoktól, hogy rendszeresen pontos és időszerű adatokat töltsenek fel az **átmeneti védelemben részesülő személyeket nyilvántartó platformra**, beleértve az inaktív nyilvántartásba vételekre vonatkozó számadatokat is. Mivel az átmeneti védelemből való kilépés jelentős változásokat fog eredményezni a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek jogállásában, alapvető

²⁹ Ezek nem tekinthetők a visszatérési irányelv szerinti programoknak, mivel az érintett személyek az átmeneti védelem végéig jogszerűen tartózkodnak a fogadó tagállamban, és nincs szükség kiutasítási határozatra.

fontosságú, hogy pontos képet kapjunk a helyzet alakulásáról, és ajánlott a tagállamok és az ukrán hatóságok közötti koordináció és információcsere, többek között a szolidaritási platformon keresztül is.

5. KÖVETKEZTETÉS

Az EU mindaddig rendíthetetlenül támogatni fogja Ukrajnát, ameddig az szükséges. Az EU menedéket fog biztosítani az Ukrajnából érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára, amíg erre szükségük van.

Elkötelezettek vagyunk amellett, hogy újra egyesítsük Ukrajnát az ország népével, amint a biztonság és a stabilitás megfelelő feltételei fennállnak. Az átmeneti védelemtől való elmozdulás fokozatos, rugalmas és összehangolt megközelítésével biztosíthatjuk, hogy minden személlyel méltósággal és tisztelettel bánjanak, Ukrajna szükségleteit és kapacitásait megfelelően figyelembe vegyék, és rendszereinkre ne nehezedjen aránytalan nyomás.

A Bizottság továbbra is szorosan együtt fog működni a tagállamokkal, az ukrán kormánnyal és a nemzetközi szervezetekkel annak biztosítása érdekében, hogy kielégítsék az Ukrajnából az EU-ba érkező, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek szükségleteit, és hogy minden erőforrással és eszközzel rendelkezzenek életük és jövőjük újjáépítéséhez.